

DR KONCERTHUSET, KONCERTSALEN
24. & 25. OKTOBER 2024 KL. 19.30

Luisi & Skrjabin 2.

Fabio Luisi Dirigent

Maria Schellenberg Mezzosopran

DR Symfoniorkestret

Program

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Serenade, Eine kleine Nachtmusik, G-dur, KV 525 (1787)

- I Allegro
- II Romance, andante
- III Menuetto, allegretto
- IV Rondo, allegro

(ca. 17')

Ombra felice, koncertarie, KV 255 (1776)

(ca. 8')

Parto inerme, e non pavento, af La Betulia liberata, KV 118 (1771)

(ca. 8')

PAUSE (30') ca. 20.10

Alexander Skrjabin (1872-1915)

Symfoni nr. 2, c-mol, op. 29 (1901)

- I Andante
- II Allegro
- III Andante
- IV Tempestoso
- V Maestoso

(ca. 44')

MØD MUSIKKEN

Kl. 18.30 i Koncertsalen med Rie Koch

Torsdagskoncerten sendes direkte i P2 Koncerten, genudsendes søndag kl. 12.15 og kan også høres i DR Lyd.

Koncerten tv-optages til senere udsendelse på DR2 og DRTV.

DR Symfoniorkestrets chefdirigent **Fabio Luisi** er født 1959 i Genova. Med sine fænomenale evner og store selvdisciplin passer han en karriere på tre kontinenter, for han er også chefdirigent for Dallas Symfoniorkester i USA og for NHK Radiosymfoniorkestret i Tokyo. Men Luisi har for tredje gang forlænget sin kontrakt med DR Symfoniorkestret, der begyndte i 2016, så den nu varer frem til 2029. Samarbejdet er unikt, siger han: "Det føles som om musikerne og jeg tænker på samme måde, uanset hvad vi spiller."

Fabio Luisi og DR Symfoniorkestret arbejder for tiden med musikken af Alexander Skrjabin, som også bliver indspillet af pladeselskabet Deutsche Grammophon. Det næste store projekt for Luisi og DR Symfoniorkestret bliver de samlede orkesterværker af Arnold Schönberg, der skal indspilles de kommende år.

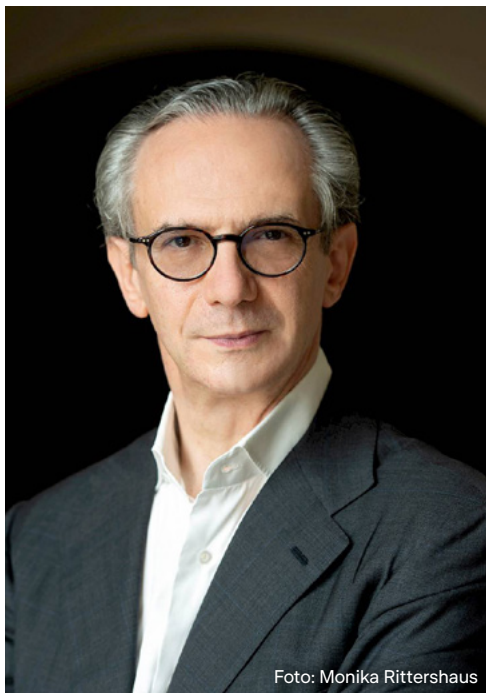

Foto: Monika Rittershaus

Mezzosopranen **Maria Schellenberg** er født 1991 i Moskva og har de seneste år boet i London. Hun kommer fra en musikerfamilie og blev uddannet som pianist og cembalist på Tjajkovskij Konservatoriet, inden hun skiftede spor og begyndte at synge. Hun flyttede til England og uddannede sig som sanger ved Royal College of Music – med så stor succes, at hun tre år senere var blandt prisvinderne ved Händel Sangkonkurrencen i London.

Siden har hun især sunget musik fra 1700-tallet ved koncerter og operaopsætninger i bl.a. Spanien, Tyskland og England og senest en opførelse i Irland af Vivaldis opera 'L'Olimpiade'. Men også det 20. århundredes musik har hendes store interesse, og hun har bl.a. optrådt i værker af Stravinskij med London Filharmonikerne, dirigeret af Vasily Petrenko og Vladimir Jurowski.

Foto: Robert Gilder

Foto: Nikolaj Brånsholm

DR Symfoniorkestret har lige siden DR's grundlæggelse i 1925 bragt den symfoniske musik ud til publikum, lyttere og seere i hele landet. Samtidig er orkestret blevet en vigtig repræsentant for dansk musik i udlandet gennem turnéer og medieproduktioner, som har vundet international genklang. DR Symfoniorkestret har altid været tæt forbundet med den danske musik, men orkestret favner samtidig hele det rige, symfoniske repertoire fra forskellige klassiske og romantiske traditioner op til vores egen tid.

DR Symfoniorkestrets chefdirigent har siden 2016 været den anerkendte italienske dirigent Fabio Luisi, som bl.a. har stået i spidsen for højt profilerede turnéer til Kina, Japan og USA. Luisi står selvfølgelig også i spidsen for orkestrets store jubilæumsturné til Tyskland, Belgien, Østrig og Ungarn i januar 2025.

Efter indspilningen af Carl Nielsens symfonier og koncerter (Deutsche Grammophon), der har givet genlyd internationalt og modtaget adskillige priser, er orkestret og Fabio Luisi nu i gang med at opføre og indspille alle Alexander

Skrjabins orkesterværker. Og så har orkestret og Deutsche Grammophon for nylig offentliggjort endnu et stort indspilningsprojekt: Arnold Schönbergs samlede orkesterværker, hvor første udgivelse – *Verklärte Nacht* – udkom digitalt d. 13. september, som markering af 150-året for Schönbergs fødsel. De over 30 Schönberg-værker vil udkomme henover de næste 5-6 år.

Som medieorkester spiller DR Symfoniorkestret ikke bare for de 100.000 koncertgæster, som hver sæson oplever orkestret live. Mere end 500.000 lyttere og seere følger orkestrets klassiske koncerter på radio, tv og internet, og millioner lytter med, når koncerterne transmitteres internationalt. Også på sociale medier har DR Symfoniorkestret en stor fanskare – over 340 millioner seere verden over har set videoer fra orkestrets populære soundtrack-koncerter med film- og computerspilmusik.

Mozart & Skrjabin

Wolfgang Amadeus Mozart: Eine kleine Nachtmusik

På Mozarts tid var Salzburg fuld af serenader, og Mozart skrev selv mange af dem. En serenade er et stykke instrumentalmusik, som regel med blæsere, der kunne spilles ved en udendørs festlighed. Mozart skrev f.eks. flere år i træk serenader til årsfesten på universitetet.

Men da Mozart flyttede fra fødebyen Salzburg i 1781, holdt han op med at komponere serenader. Der var ikke samme efterspørgsel på dem i den store by Wien. Og ingen ved faktisk, hvorfor han i Wien 1787 pludselig skrev sin mest berømte serenade, **Eine kleine Nachtmusik**. Et stykke, der er så lyst, så let og så ubekymret, at det virker som en drøm.

Dengang brugte man også et andet ord for en serenade, nemlig 'notturmo', som betyder nattemusik. I sin notesbog har Mozart ganske kort skrevet, at han 10. august 1787 færdiggjorde "eine kleine Nacht Musick", dvs. en lille notturno.

Eine kleine Nachtmusik er altså ikke værkets titel, men en helt nøgtern beskrivelse af musikken, der fra Mozarts hånd slet ikke havde nogen titel.

Eine kleine Nachtmusik er uden blæsere, og den duer altså ikke så godt som friluftsmusik, fordi strygere ikke er så gennemtrængende i det fri. Noderne ligner kammermusik for fem musikere, men det er nok mest sandsynligt, at Mozart forestillede sig et helt strygeorkester. Sådan plejer man også at udføre det – som ved denne Torsdagskoncert.

Men kort sagt ved ingen, hvorfor Mozart skrev Eine kleine Nachtmusik, og om det overhovedet blev spillet i hans levetid. Og der mangler endda en sats, en menuet, der var placeret som 2. sats, men senere revet ud af partituret. Ingen ved, hvordan den har lydt. Der er mange gåder ved Mozarts mest berømte stykke musik – men det glemmer man nemt, når han lader os svømme hen i de indsmigrende melodier og klange.

Ligesom det gik for mange andre af Mozarts værker, varede det længe, før Eine kleine Nachtmusik blev udbredt. Musikken udkom først på noder i 1827, dvs. 36 år efter Mozarts død.

To arier af Mozart

Fra Mozarts kendteste værk fortsætter koncerten til et par af hans mindst kendte: to store arier, der af forskellige grunde er faldet ud mellem tremmerne af musikhistorien og derfor meget sjældent høres.

Arien **Ombra felice** er skrevet som indskud i en opera af en helt anden komponist, Michele Mortellari. Det var dengang helt normalt, at man rettede en opera til, efter den var skrevet. I dette tilfælde skyldtes ændringen en sangstjerne, Francesco Fortini, der kom til Mozarts by Salzburg for at optræde i Mortellaris opera Arsace. Han bad i den anledning Mozart skrive en ekstra arie til operaen, hvor han kunne vise hele sin udtrykskraft frem.

Den begynder roligt med ordene "Ombra felice" (Lykkelige skygge). Det er feltherren Artace, der møder sin elskede Selene i et underjordisk tempel, hvor hun sidder tilfangetaget.

Efter det søde gensyn kommer så de stormfulde følelser, for Selene skal dø i sit fangenskab, og Artace må tage en sidste afsked med hende. Musikken skifter konstant mellem langsomt og hurtigt tempo som udtryk for den fortvivlede situation og Arsaces oprørte sind.

Sangstjernen Francesco Fortini var en af tidens berømte kastratsangere – dvs. mænd, der var blevet kastreret i barndommen for at bevare den lyse stemme. Det fænomen var vildt populært i 1700-tallets opera, men findes gudskelov ikke længere. I stedet synges deres repertoire i dag typisk af mezzosopraner, alter og kontratenorer.

Næste arie, **Parto inermi, e non pavento**, stammer fra Mozarts eneste oratorium, La Betulia liberata (Betyluas befrielse), som han skrev, da han var bare 15 år. Oratoriet fortæller historien om babylonernes belejring af jødernes by Betylua, der kan læses i Judiths Bog i Bibelen.

Betylua er parat til at overgive sig, da den fromme kvinde Judith får besked fra Gud om at redde sin by. Hun beslutter sig for at tage af sted på egen hånd for at overliste og dræbe babylonernes anfører, Holofernes.

I arien møder man Judith, der målrettet og sikker i troen begiver sig ud på sin farlige opgave. "Jeg vandrer gennem skyggerne og føler ingen rædsel", synger hun i den actionprægede første del. Mellemstykket i arien er en indadvendt refleksion, hvor tankerne går til Gud. Derefter vender ariens første del

tilbage, helt efter den gængse musikalske formel, som teenagekomponisten Mozart fulgte.

Alexander Skrjabin: Symfoni nr. 2

DR Symfoniorkestret og chefdirigent Fabio Luisi er i gang med at opføre og indspille alle orkesterværker af den russiske komponist Alexander Skrjabin. Det samlede sæt bliver udgivet af pladeselskabet Deutsche Grammophon i foråret 2025.

Blandt værkerne er fem symfonier fra omkring år 1900, som er højst forskellige. Nr. 1 er et kæmpeværk med sangsolister og kor, mens Skrjabin i den anden ende af værkrækken udviklede sin helt egen form for korte, ensatsede symfonier. De har et ekstatisk og erotisk indhold som udtryk for Skrjabins religiøse drøm om en sammensmeltning med Gud.

I Skrjabins serie af symfonier står **Symfoni nr. 2** fra 1901 som den mest traditionelle – relativt set. Det er et stort værk i fem satser, der samler sig til en spilletid på cirka 50 minutter. Musikken bevæger sig fra mørk c-mol i 1. sats til strålende lys C-dur i finalen, hvor det dystre udgangstema fra indledningen bliver forvandlet til en triumferende fanfaremusik.

Symfoniens to første satser hænger sammen, så den langsomme 1. sats fungerer som en slags præludium til 2. sats.

Det er i 1. sats, man bliver præsenteret for symfoniens hovedtemaer, som er byggestenene for hele værket. Vigtigst er det mørke indledningstema, spillet af klarinetten, der som gennemgående idé dukker op i nye forvandlinger gennem hele symfonien.

Efter den langsomme indledning går Skrjabin direkte videre til 2. sats. Nu stiger energien, og den musikalske udvikling bølger frem og tilbage. De mørke stunder fra 1. sats er lagt bag os, for musikken er overvejende optimistisk, og klarinettens melodi er forvandlet til noget lyst og håbefuldt.

Den langsomme 3. sats begynder med en overraskelse, nemlig naturlyde, hvor fuglekvidder i solofløjten og en smuk violin solo åbner idylliske landskaber op. Det er symfoniens klart længste sats, hvor kontrasterne kommer midtvejs i form af passionerede udbrud i orkestret. Det omvendte sker i 4. sats, der begynder med en stormfuld energi og i midten har et roligere afsnit. Men stormen dominerer, og symfonien bygger tydeligt op til sit afsluttende højdepunkt.

Finalen venter forude, og den kommer direkte uden pause efter 4. sats. Som energisk klimaks vælger Skrjabin højst uortodokst at afslutte med en festmarch! Ingen stræbsom, religiøs hymne som i hans 1. symfoni, ingen erotisk ekstase som i hans 4. symfoni – men en march. "Sidste sats er banal!", sagde han ligefrem.

Det giver Skrjamins 2. Symfoni en overraskende, vital afslutning, der bringer mindelser om Gustav Mahlers komplekse symfonier fra samme tid, hvor der er store kontraster. Side om side i Skrjamins senromantiske musik står det voldsomme og det smukke, det potente og det åndfulde, det urolige og det salige.

Jens Cornelius

Torsdagskoncerten på P2 & i DR Lyd

Hør Torsdagskoncerten direkte i P2. Koncerten eller når det passer dig i DR Lyd. Du kan også finde koncerter med DR Symfoniorkestret på DRTV.

Wolfgang Amadeus Mozart: Ombra felice (Lykkelige skygge)

Tekst: Giovanni de Gamerra; oversættelse: Jan Ole Christiansen

Recitativo (Recitativ)

Ombra felice!

tornerò a rivederti.

Apri i bei lumi, e consola,

deh, almeno in questo istante

con un pietoso sguardo

il fido amante.

Porgimi la tua destra,

un pegno estremo del tuo affetto

mi dona.

Ah, che la mia costanza

or m'abbandona.

Io ti lascio...

Lykkelige skygge!

Jeg vender tilbage for at gense dig.

Lad dine smukke øjne lyse

og med et sørgmodigt blik trøste,

om så blot i dette ene øjeblik,

din trofaste elskede.

Ræk mig din højre hånd

som det stærkeste tegn

på din hengivenhed.

Ak, min urokkelige styrke

svigter mig.

Jeg forlader dig...

Aria (Arie)

Io ti lascio, e questo addio

se sia l'ultimo non sò.

Ah, chi sà, bell'idol mio,

se mai più ti rivedrò.

Vengo, oh ciel!

vengo, deh lascia, oh ciel!

deh lascia, oh pene!

per te sol, mio ben,

pavento.

Il più barbaro tormento,

giusti dei, chi mai provò,

Vengo, oh ciel!

deh lascia, oh pene,

il più barbaro tormento,

giusti dei, chi mai provò.

Jeg forlader dig, og om dette farvel

skal blive det sidste, ved jeg ikke.

Ak, min skønne elskede, hvem ved,

om jeg nogensinde vil få dig at se igen.

Jeg er på vej, o himmel!

Jeg er på vej, giv slip, o himmel!

Giv slip, o smerte!

Kun på dine vegne, min kæreste,

frygter jeg.

Grummere pinsler har I,

retfærdige guder, aldrig påført nogen.

Jeg er på vej, o himmel!

Giv slip, o smerte,

grummere pinsler har I,

retfærdige guder, aldrig påført nogen.

Wolfgang Amadeus Mozart: Parto inerme, e non pavento (Hjælpeløs tager jeg afsted og frygter ej)

Tekst: Pietro Metastasio; oversættelse: Jan Ole Christiansen

Parto inerme,

e non pavento;

sola parto,

e son sicura;

vo per l'ombre,

e orror non ho.

Hjælpeløs tager jeg afsted

og frygter ej,

jeg tager afsted alene,

sikker i min sag;

jeg vandrer gennem skyggerne

og føler ingen rædsel.

Chi m'accese

al gran cimento

m'accompagna e m'assicura:

l'ho nell'alma,

ed io lo sento replicar

che vincerò.

Han, der opildnede mig

til denne store prøvelse,

ledsager mig og gør mig rolig:

Han bor i min sjæl,

og jeg hører ham sige,

at jeg vil sejre.

DR SymfoniOrkestret

Scan QR-koden og læs meget mere om DR SymfoniOrkestret.

KONCERTMESTER

Christina Åstrand

Violin 1

Christina Åstrand

Soo-Jin Hong

Bartosz Skibinski

Elna Carr

Jan Leif Rohard

Johannes Søe Hansen

Anders Fog-Nielsen

Helle Hanskov Palm

Sarah Jillian McClelland

Tine Rudloff

Sabine Bretschneider-Jochumsen

Sophia Bæk

Trine Yang Møller

Runi Bæk

Patricia Mia Andersen

Monika Malmquist Egholm

Anja Zelianodjevo

Johanna Qvamme

Peter Andreas Nielsen

Violin 2

Gunvor Sihm

Malin William-Olsson

Joaquín Páll Palomares

Julie Meile

Line Marie Most

Anne Marie Kjærulff

Andrea Rebekka Alsted

Hedvig Oftedahl Vivanco

Stanislav Igorevich Zakrjevski

Jonida Luisa Tafilaj

Christian Ellegaard

Ida Balslev

Violeta Daniela Mönnekes

Austin Lee Hansen

Bratsch

Michael Andreas Grolid

Nicholas Algot Swensen

Dmitri Golovanov

Gunnar Lychou

Kristian Scharff Fogh

Astrid Christensen

Katrine Reinhold Bundgaard

Stine Hasbirk Brandt

Katarzyna Bugala

Magda Stevansson

Benedikte Artved

Hidekazu Uno

Cello

Soo-Kyung Hong

Henrik Dam Thomsen

Richard Krug

Birgitte Øland

Peter Morrison

Louisa Schwab

Chul-Geun Park

Cansin Kara

Hyazinthia Andrej

Olga Chwaszczewska

Bas

Joel Gonzalez

Einars Everss

Nicholas Franco

Henrik Schou Kristensen

Ditlev Damkjær

Mads Lundahl Kristensen

Thoralf Strandli Pedersen

Mathilde Qvist

Fløjte

Ulla Miilmann

Anna Nykvist

Russell Satoshi Itani

Obo

Eva Steinaa

Ulrich Trier Ortman

Klarinet

Johnny Teyssier

Pedro Franco Lopez

Klaus Tönshoff

Fagot

Sebastian Stevansson

Britta Cortabarría

Horn

Lasse Luckow Mauritzen

Dominika Piwkowska

Oskar Lejonclou

Jakob Arnholtz

Nicolai Sell

Trompet

Michael Frank Møller

László Molnár

Karl Husum

Andreas Jul Nielsen

Basun

Jonathan Ronald Goodwin

Marek Adam Stolarczyk

Gabriel Boezi Gjerpe

Tuba

Thomas Andre Røisland

Slagtøj

Gert Skød Sørensen

Pauker

Nicola Carrara

A close-up portrait of a young man with dark hair and glasses, looking directly at the camera with a neutral expression. He is wearing a dark jacket over a dark turtleneck. The background is a textured, mottled grey.

14. & 15. NOVEMBER 2024 KL. 19.30
KONCERTSALEN

Peltokoski & Zarathustra

Det er livet selv, der udpensles i toner, når den unge dirigentkomet Tarmo Peltokoski giver sin første koncert i Danmark. 'Also sprach Zarathustra' åbner med en overvældende solopgangsfanfare og ender i metafysisk ekstase, og i Sjostakovitjs Symfoni nr. 14 kredser liv og død om hinanden i et stadig stærkere favntag.

DR
Symfoni
Orkestret

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

DR's KONCERTVIRKSOMHED STØTTES AF BLANDT ANDRE

A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMAAL
FOUNDATION CARIS
CARL NIELSEN OG ANNE MARIE CARL-NIELSENS LEGAT
AUGUSTINUS FONDEN
AAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND
BECKETT-FONDEN
KONSUL GEORGE JORCK OG HUSTRU EMMA JORCK's FOND
DROST FONDEN
TOYOTA-FONDEN
WILHELM HANSEN FONDEN
VENNEFORENINGEN FOR DR's KOR OG ORKESTRE

Chef for DR Koncerthuset, Den Levende Musik og P2: Kim Bohr

Repertoirechef: Tatjana Kandel

Leder for DR Symfoniorkestrets udvikling og drift: Michael Aaberg Thomsen

Produktionstilrettelægger: Karen Skriver Zarganis

Produktionsledere: Jakob Helmer Mørck, Morten Danvad

Lydproducer: Bernhard Güttler

Musiktekniker: Mikkel Nymand

Redaktør: Helle Kristensen

Design: DR Koncerthuset

Tryk: Bording Danmark A/S